

Esiopetuksen lukuvuosisuunnitelma 2023–2024

Päiväkodin nimi: Allinpuiston päiväkoti

Päiväkodin johtajan nimi: Auli Kangas

Lukuvuosisuunnitelma on käsitelty henkilökunnan kanssa: 6/10/2023

Miten tiedotamme suunnitelmasta huoltajille? eVaka-järjestelmän kautta

Päivittäinen esiopetusaika on: kello 8.00–12.00

1. Laaja-alainen osaaminen esiopetuksessa

Tänä lukuvuotena painotamme vuorovaikutustaitoja ja itsensä ilmaisua. Panostamme lasten yhteistyötaitojen kehittymisen tukemiseen. Kaikessa toiminnassamme tarjoamme lapsille mahdollisuuksia harjoitella vuorovaikutus- ja ilmaisutaitoja turvallisesti vertaisryhmän ja päiväkotiyhteisön aikuisten kanssa. Rohkaisemme lapsia tutustumaan erilaisiin ihmisiin ja toimimaan heidän kanssaan. Työskentelemme sekä erilaisissa pienryhmissä että koko esiopetusryhmässä. Päiväkodissamme on kaksi esiopetusryhmää, jotka fyysisesti jakavat päiväkodissa yhteisen ”siiven”. Tällöin yhteistyö myös kahden esiopetusryhmän välillä on sujuvaa ja joustavaa. Panostamme yhteisiin toimintoihin, jolloin lapset saavat kokemuksia erilaisten lasten kanssa toimimisesta. Muut erilaiset tilanteet, kuten juhlat, yhteiset leikit, vierailevat toimijat sekä yhteistyöhön perustuva toiminta tarjoaa lapsille mahdollisuuksia harjoitella erilaisissa tilanteissa käyttäytymistä erilaisten ihmisten kanssa. Lapsia kohdellaan arvostavasti ja heitä ohjataan olemaan toisiaan kohtaan ystävällisiä. Harjoittelempa hyviä käytöstapoja ja toista kunnioittavaa vuorovaikutusta. Tutustumme kulttuuriseen monimuotoisuuteen. Ohjaamme lapsia tutustumaan oman ja toisten perheiden perinteisiin ja tapoihin.

2. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo esiopetuksessa

Pyrimme ottamaan lapsia mukaan päiväkodin ja esiopetuksen toiminnan kehittämiseen, suunnitteluun ja arviointiin aina enenevässä määrin. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus kulkee aina mukana toiminnan eri sisällöissä. Arvoperustamme on käsitys lapsuuden itseisarvoisesta merkityksestä. Jokainen lapsi on ainutlaatuinen ja arvokas juuri sellaisena kuin hän on. Jokaisella lapsella on oikeus tulla kuulluksi, nähdyksi, huomioon otetuksi ja ymmärretyksi yksilönä ja yhteisönsä jäsenenä. Lapsilla on oikeus oppia sekä rakentaa käsitystään itsestään ja maailmasta omien lähtökohtiensa mukaisesti. Toimimme sensitiivisesti ja havainnoiden joka tilanteessa niin, että jokainen lapsi tulee huomioiduksi yksilöllisesti. Leikkejä ohjaamme tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäen. Vahvana osana ohjausta ja opetusta ovat tunne- ja turvataitojen harjoittelu. Toimintaa suunnitellaan lapsilähtöisesti ja sen tehtävä on vahvistaa lapsen myönteistä minäkuvaa ja käsitystä itsestään oppijana. Esiopetusta kehitetään inklusion periaatteiden mukaisesti.

3. Oppimisympäristö ja työtavat

Kahden esiopetusryhmän toimiessa fyysisesti vierekkäin olevissa tiloissa, meillä on mahdollisuus jakaantua toimimaan erilaisissa pienryhmissä. Korostamme siis pienryhmäpedagogiikkaa, mutta harjoittelemme myös isommassa ryhmässä toimimista ja työskentelyä. Työskentelytiloja voimme muokata joustavasti ja hyödyntää koko päiväkodin tiloja. Hyödynnämme myös lähiympäristöä, kuten puistoja, metsiä ja urheilukenttiä sekä omaa leikkipihaamme monipuolisesti. Toiminnallisuus ja liikkuminen ovat avain huomioimaan erilaiset oppijat. Pyrimme siihen, että oppijoilla on mahdollisuus myös omatoimisuuteen ja oma-aloitteisuuteen tarjoamalla erilaisia materiaaleja ja välineitä. Esiopetuksessa noudatamme erilaisia rutiineja ja struktuureja, jotka luovat vakaan ja ympäristön, ja ne ovat huolellisesti suunniteltu tukemaan lasten kehitystä, sosiaalistumista ja oppimista samalla kun ne tarjoavat turvallisuuden ja ennustettavuuden tunteen heidän jokapäiväisessä elämässään. Keskitymme käyttämään kuvia toiminnanohjauksessa ja opetuksessa. Esimerkiksi keskittymisen tukena käytämme apuvälineitä, kuten painopeittoja ja painokoiria sekä näpräysleluja, kuten popit'ia ja fidget-spinnereitä. Ohjaukseen sekä palautteen antamiseen ja käyttäytymisen ohjaamiseen käytämme liikennevaloja ja muita kuvia.

4. Lasten osallisuus

Lasten osallistumisen mahdollistaminen esiopetustoiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin on olennaista heidän itsenäisyyden tunteen, luovuuden ja päätöksentekotaitojen edistämiseksi. Suunnittelemme fyysisen tilan ja materiaalit tavalla, joka kannustaa tutkimiseen, luovuuteen ja itsenäiseen työskentelyyn. Toimintamme perusta on avoin ilmapiiri, jossa lapset voivat ilmaista ajatuksiaan, ideoitaan ja mieltymyksiään. Kuuntelemme aktiivisesti, mitä lapsilla on sanottavana ja otamme heidän ajatuksensa huomioon. Otamme lapset mukaan toimintojen suunnitteluun keskustelemalla tulevista toiminnoista ja heidän kiinnostuksen kohteistaan. Kannustamme lapsia ehdottamaan ideoita ja toimintoja, sekä teemoja, joita he haluaisivat tutkia. Annamme heidän vaikuttaa toimintojen valinnassa, kuten eri leikkien, tehtävien, leikkipaikkojen, leikkikavereiden välillä. Sisällytämme toimintaan projektimaista työskentelyä STEAM-pedagogiikan mukaisesti, jossa lapsilla on mahdollisuus työskennellä pitkäaikaisissa projekteissa kiinnostuksen kohteidensa mukaan. Kannustamme heitä luomaan suunnitelmia ja tavoitteita näille projekteille ja tuemme niiden edistymistä. Otamme lapset mukaan toimintojen arviointiin keskustelemalla siitä, mistä he pitivät, mitä he oppivat ja mitä voisi parantaa. Käytämme yksinkertaisia arviointitekniikoita, kuten esimerkiksi peukaloäänestystä (peukalo ylös tai alas), arvioidaksemme heidän tyytyväisyyttään toimintaan.

Annamme lapsille vapauden valita leikkinsä ja tutkia kiinnostuksen kohteitaan. Tuemme heitä ystävyyssuhteiden muodostumisessa järjestämällä leikkikaveriarvontoja. Kannustamme heitä työskentelemään yhdessä, jakamaan ideoita ja oppimaan toisiltaan. Autamme lapsia asettamaan saavutettavia tavoitteita ja ratkaisemaan ongelmia toiminnan aikana. Arvioimme jatkuvasti toimintaamme ja lasten sitoutumista. Olemme joustavia mukauttamaan ja muokkaamaan toimintaa lasten palautteen ja kehittyvien kiinnostuksen kohteiden mukaan. Dokumentoimme lasten työskentelyä ja oppimista sekä saavutuksia. Kannustamme huoltajia osallistumaan ja ideoimaan esiopetusryhmiemme toimintaa. Kutsumme huoltajia yhteisiin juhliin ja teemapäiviin.

5. Yhteistyö huoltajien kanssa

Huoltajien osallistuttaminen aktiivisesti esiopetuksen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin on tärkeää oppimisympäristön edistämiseksi. Järjestämme huoltajien illan syksyllä, jossa

esittelemme yleiskuvan opetussuunnitelmasta. Kysymme huoltajien odotuksista esiopetusvuodelle. Laadimme joka viikko toimintasuunnitelman seuraavalle viikolle, jossa esittelemme jokapäiväistä toimintaamme pedagogisesti perustellen. Lähetämme suunnitelman joka viikko huoltajille eVaka-järjestelmän kautta. Näin huoltajat ovat tietoisia siitä, mitä päivittäin esiopetuksessa tapahtuu ja he voivat tukea oppimisen jatkumoa myös kotona. He voivat myös helpommin kommentoida ja osallistua toiminnan suunnitteluun, kehittämiseen ja arviointiin. Meille jokapäiväiset keskustelut huoltajien kanssa ovat ensiarvoisen tärkeitä. Näin luomme avoimuutta ja luottamusta välillemme. Lapsen tuonti- ja hakutilanteissa vaihdamme kuulumisia sekä mitä lapsi on päivän aikana tehnyt, miten hän on toiminut ja mitä hän on oppinut.

Laadimme jokaiselle lapselle henkilökohtaisen esiopetuksen opetussuunnitelman, jonka sisällön jaamme vanhemmille eVaka-järjestelmän kautta. Sitä kehitetään ja täydennetään yhdessä vanhempien kanssa leops-keskustelussa kerran syksyllä sekä kerran keväällä painottaen arviointia. Sitä on myös mahdollista täydentää lukuvuoden kuluessa. Kutsumme tarvittaessa koolle myös muuta moniammatillista verkostoa lapsen ja perheen tukemiseksi. Henkilöstöämme on myös koulutettu pitämään Lapset puheeksi -keskusteluja tarvittaessa.

Dokumentoimme lasten edistymisestä säännöllisesti päivittäen lapsen omaa esiopetussuunnitelmaan. Lisäksi esitämme valokuvin päiväkodimme seinillä toimintojamme tai voimme lähettää niitä eVaka-järjestelmän kautta. Järjestämme juhlia ja teemapäiviä, joihin kutsumme huoltajia tai muita läheisiä. Käytämme ja kehitämme erilaisia palautteen- ja aloitteenantokanavia ja -tapoja huoltajien osallistamiseksi.

6. Kaksikielinen esiopetus

Päiväkodissämme ei järjestetä kaksikielistä opetusta.

Opetuksessa luomme motivoivia kielenoppimistilanteita, joilla rakennetaan pohjaa elinikäiselle kielen opiskelulle. Tavoitteenamme on, että toiminta monikielisessä ympäristössä kehittää lasten kielitietoisuutta. Lasten kaksi- tai monikielistä kieli- identiteettiä tuetaan ja heille tarjotaan tilaisuuksia käyttää ja omaksua kieliä toiminnallisesti ja leikinomaisesti. Koska lukuvuotemme painopiste on sosiaalisten ja vuorovaikutustaitojen kehittymisen tukeminen, tahdomme, että eri

kielitaustaiset päiväkodissamme ovat tasa-arvoisia ja yhdenvertaisia ja että kunnioitamme heitä ja haluamme tutustua heidän kulttuuriinsa ja tapoihin. Esiopetuksessa otamme huomioon eri kielitaustaiset tukemalla heidän toimintaansa ja oppimistaan esimerkiksi kuvatuella.

Tavoitteenamme on herättää lasten mielenkiinto ja myönteinen asenne kieliä kohtaan. Tutustumekin eri kieliin erilaisin loruin ja lauluin. Voimme esimerkiksi myös harjoitella laskemaan eri kielillä tai opetella viikonpäivien tai kuukausien nimiä.

7. Kasvun ja oppimisen tuki

Osallistumme ajankohtaisiin koulutuksiin säännöllisesti. Pidämme opettajien pedagogisia palavereita kerran kolmessa viikossa eri kokoonpanoin, jolloin voimme hyödyntää erilaista osaamista ja näkökulmia toimintamme suunnittelussa, kehittämisessä ja arvioinnissa. Jokapäiväinen pedagoginen keskustelu ja suunnittelu, kehittäminen ja arviointi tiimin kesken niin toiminnan ohessa kuin viikoittaisissa tiimipalavereissa ovat meille tärkeimpiä moniammatillisen yhteistyön kulmakiviä. Konsultoimme tarvittaessa ja matalalla kynnyksellä varhaiskasvatuksen erityisopettajaa. Varhaiserityisopettaja havainnoi, suunnittelee, kehittää ja arvioi esiopetusryhmiemme toimintaa niin yleisellä tasolla kuin oppilastasolla yhdessä muun henkilöstön kanssa säännöllisesti. Varhaiserityisopettaja järjestää myös itse opetusta esiopetusryhmälle säännöllisesti. Pidämme tärkeänä moniammatillista yhteistyötä esimerkiksi lähikoulujen alkuopettajien kesken sekä terveydenhuoltopalvelujen kanssa.

Huomioimme lasten erilaiset lähtökohdat ja yksilölliset tavat oppia. Toiminnan pedagoginen suunnittelu perustuu lasten esiopetussuunnitelmiin, joihin kirjataan lasten valmiudet, vahvuudet ja tuen tarpeet yhdessä huoltajien kanssa.

Varhaiskasvatuksessa tuki järjestetään kiinteänä osana lapsen arkea ja päivittäistä toimintaa ja tukitoimet aloitetaan heti tuen tarpeen ilmaantuessa. Tuen suunnittelun lähtökohtana on avoin yhteistyö huoltajien kanssa.

Pienryhmätoiminta, toiminnan suunnitelmallinen eriyttäminen, ennakointi, kuvien käyttö kommunikoinnin tukena sekä oppimisympäristön selkeä jäsentäminen ovat tärkeitä kasvun ja oppimisen tukia.

Esiopetusta järjestetään inklusioperiaatteen mukaisesti, jolloin kaikilla lapsilla on oikeus osallistua esiopetukseen esim. tuen tarpeista, vammaisuudesta tai kulttuurisesta taustasta riippumatta.

8. Esi- ja alkuopetuksen yhteistyö

Verkostotyö esi- ja alkuopetuksen yhteistyön takeeksi on alkamassa/alkanut. Yhteistyökokous alueverkostossa on viikolla 45.

Pedagogisen toiminnan yhteisesti sovitut tavoitteet ovat tunnetaidot ja kiusaamisen ehkäisy sekä hyvien käytöstapojen harjoittelu ja merkityksen korostaminen:

Käymme esiopetusryhmiemme kanssa tutustumassa lähikouluun tai lähikouluihin 2-3 kertaa vuodessa. Toisaalta voimme myös järjestää opettajien vaihtopäiviä, jolloin alkuopetuksen opettaja voi vieraila päiväkodissamme ja varhaiskasvatuksen opettaja vieraila alkuopetuksessa koululla.

Olemme säännöllisesti viime vuosina osallistuneet koulujen joulujuhlien kenraaliharjoituksiin koyleisönä ja odotamme tänäkin vuonna kutsua. Olemme myös osallistuneet koulujen urheilupäiviin tai -kisoihin.

Esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä suunnitellaan, kehitetään ja arvioidaan esiopetusryhmien opettajien kesken eri palaverissa.

9. Arviointi

Esiopetuksen toteuttamisen arvioiminen lasten, huoltajien, henkilöstön ja muiden yhteistyötahojen näkökulmasta on keskeistä tehokkuuden ja laadun varmistamiseksi.

Kannustamme lapsia jakamaan päivittäisiä kokemuksiaan, tunteitaan ja ajatuksiaan henkilöstön kanssa. Käytämme ikään sopivia menetelmiä, kuten keskusteluja, piirustuksia tai yksinkertaisia

äänestyksiä. Kannustamme lapsia osallistumaan itsearviointi- ja reflektointitoimintoihin. Tämä voi edistää heidän itsetietoisuuttaan, kriittistä ajatteluaan ja itsesäätelytaitojaan.

Arvioimme lasten sitoutumista, käyttäytymistä ja edistymistä päivittäisissä toimissa. Havainnointi ja dokumentointi voivat auttaa seuraamaan jokaisen lapsen kehitystä. Sitoutamme myös huoltajia arvioimaan lapsen oppimista ja kehitystä. Rohkaisemme huoltajia kommunikoidaan lastensa kanssa heidän päivittäisistä kokemuksistaan esiopetuksessa. Päivittäisissä keskusteluissa huoltajien kanssa arvioimme lapsen kehitystä ja oppimista suhteessa opetussuunnitelmiin. Järjestämme syksyllä lapsen esiopetussuunnitelman laatimiseksi yhteisen leops-keskustelun huoltajien ja tarvittaessa moniammatillisen verkoston kanssa. Viimeistään keväällä järjestämme leops-keskustelun huoltajien (ja tarvittaessa moniammatillisen verkoston) kanssa opetussuunnitelman ja toiminnan arvioimiseksi.

Järjestämme säännöllisiä tiimipalavereja keskustellaksemme havainnoista, haasteista ja onnistumisista esiopetussuunnitelman toteuttamisessa. Arvioimme toimintaamme suhteessa niin valtakunnallisiin kuin lasten henkilökohtaisiin opetussuunnitelmiin. Arvioimme, onko toimintamme tarkoituksenmukaista, opetussuunnitelmien mukaista ja mukautuvaa yksilöllisiin tarpeisiin.

Käytämme ikään sopivia arvioita lasten edistymisen seuraamiseen ja haasteiden tunnistamiseen, jotta voimme tarjota tarkoituksenmukaista lapselle. Konsultoimme myös varhaiskasvatuksen erityisopettajaa toimintamme arvioinnissa sekä lasten kehitystä ja oppimista arvioitaessa.

Kaiken kaikkiaan monipuolinen, tarvittaessa kaikki sidosryhmät osallistuva arviointitapa on välttämätön esiopetuksen laadun jatkuvalle parantamiselle. Se edistää avointa viestintää, sovittaa opetussuunnitelman lasten ja heidän perheidensä tarpeisiin ja odotuksiin sekä varmistaa, että esiopetus valmistaa lapsia heidän koulutusmatkaansa.

Edellisenä lukuvuotena 2022–2023 esi- ja alkuopetuksen lähiyhteistyö toteutui heikosti.